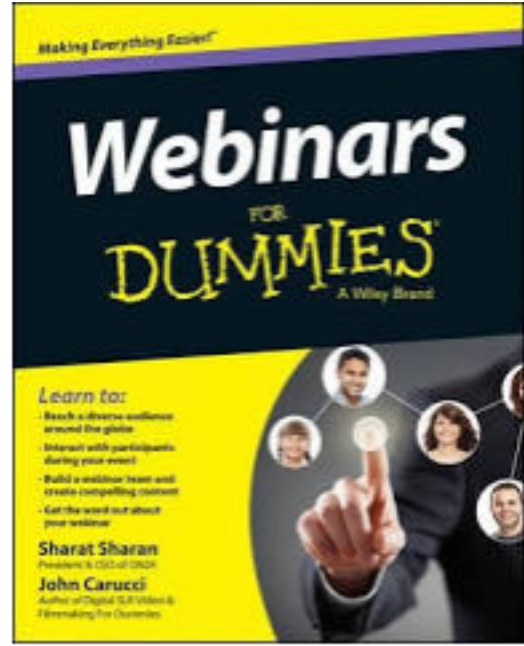

Webinar

De kracht van energiecoöperaties

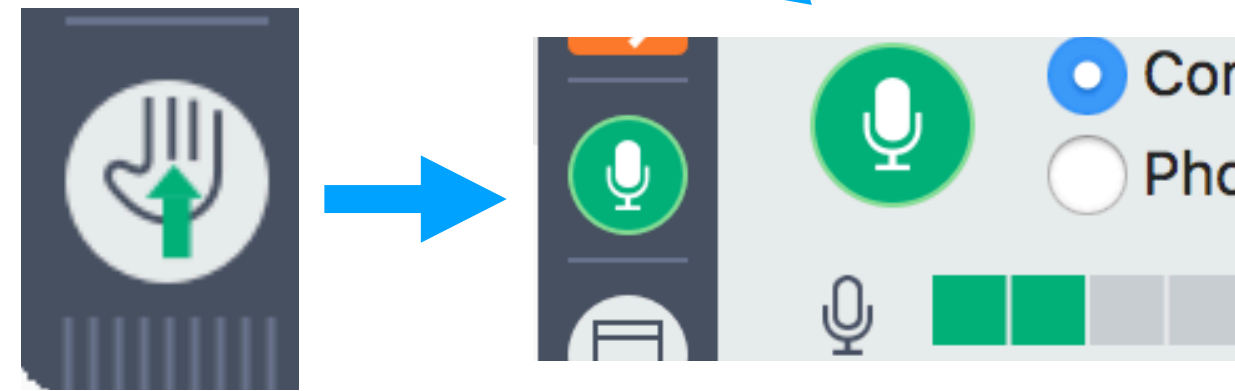
In samenwerking met

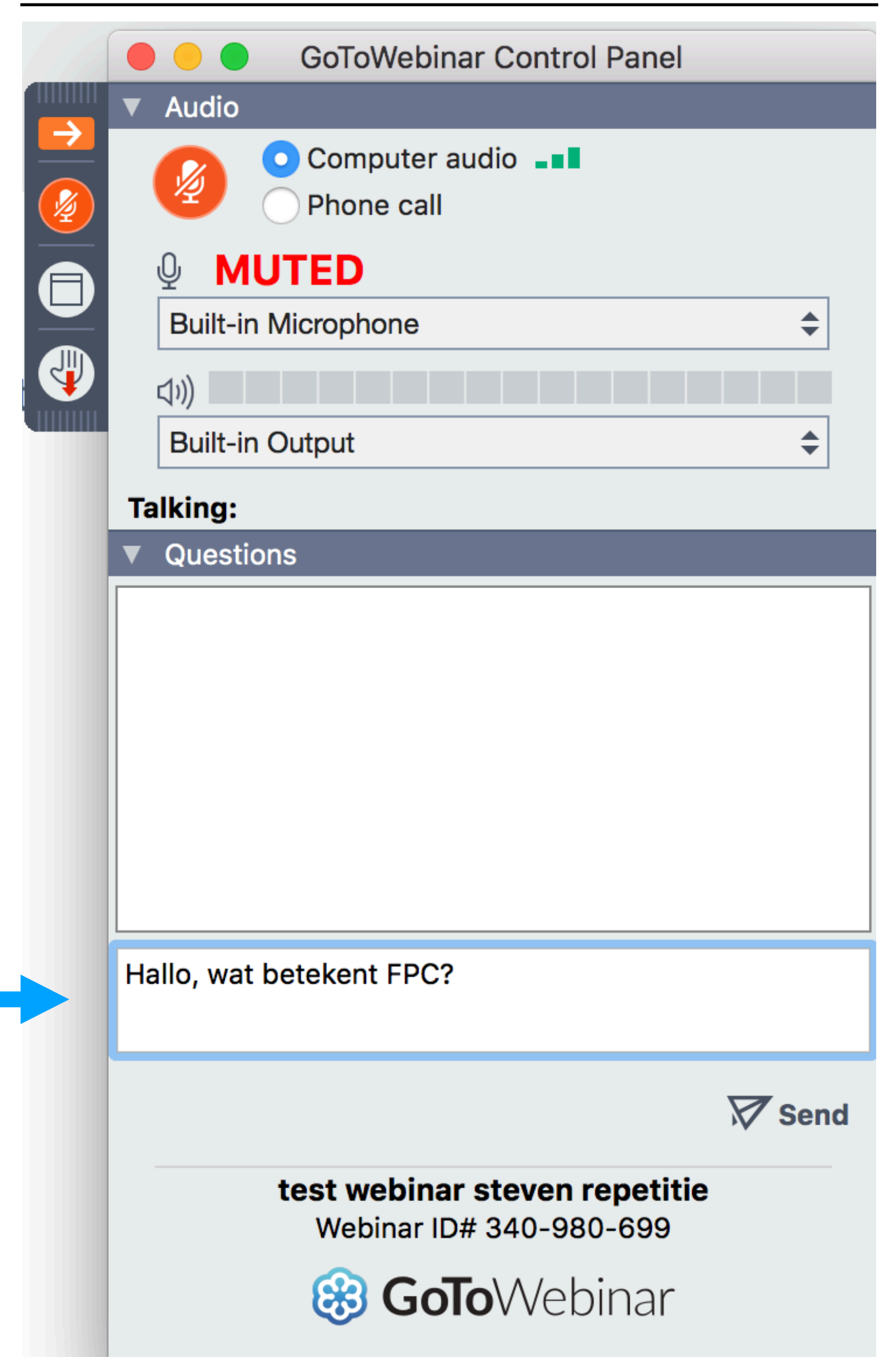

Webinar: Hoe werkt het?

Je wilt iets zeggen:
Klik op “hand opsteken”

Of nog beter:
Stel een vraag

Benieuwd naar de andere deelnemers?

Programma

REScoop Vlaanderen (Jan de Pauw - bestuurder)

- Energiecoöperaties en gemeenten zijn bondgenoten voor behalen klimaatdoelstellingen
- Toelichting voorbeeld uit Eeklo en Provincie Oost-Vlaanderen

Pajopower (Patrick Swyngedouw - voorzitter)

- Ervaring vanuit coöperatie Pajopower
- Toelichting cases over over religating en zon & windenergie
- Burgerparticipatie standaard mee in beleid

REScoop aan het woord

Jan De Pauw (bestuurder)

De kracht van Burgercoöperaties

13 maart 2018 - Jan De Pauw - REScoop.Vlaanderen

wat is een coöperatie?

de ICA-definitie van een coöperatie

De Internationale Coöperatieve Alliantie (ICA) definieert een coöperatie als volgt:

"... een autonome organisatie van personen die zich vrijwillig verenigen om hun gemeenschappelijke economische, sociale en culturele behoeften en ambities te behartigen door middel van een onderneming waarvan ze samen eigenaar zijn en die ze democratisch controleren."

De coöperatieve waarden zijn vertaald naar 7 principes voor coöperatief ondernemen, de zogenaamde ICA-principes van de International Cooperative Alliance (ICA). Deze vormen een leidraad om aan coöperatief ondernemerschap te doen.

de 7 ICA-principes

- **Vrijwillig en open lidmaatschap**
- **Democratische controle door de leden**
- **Economische participatie door de leden**
- **Autonomie en onafhankelijkheid**
- **Onderwijs, vorming en informatie-verstrekking**
- **Samenwerking tussen coöperaties**
- **Aandacht voor de gemeenschap**

Burgercoöperaties

REScoop : Renewable Energy Sources COOPeratives

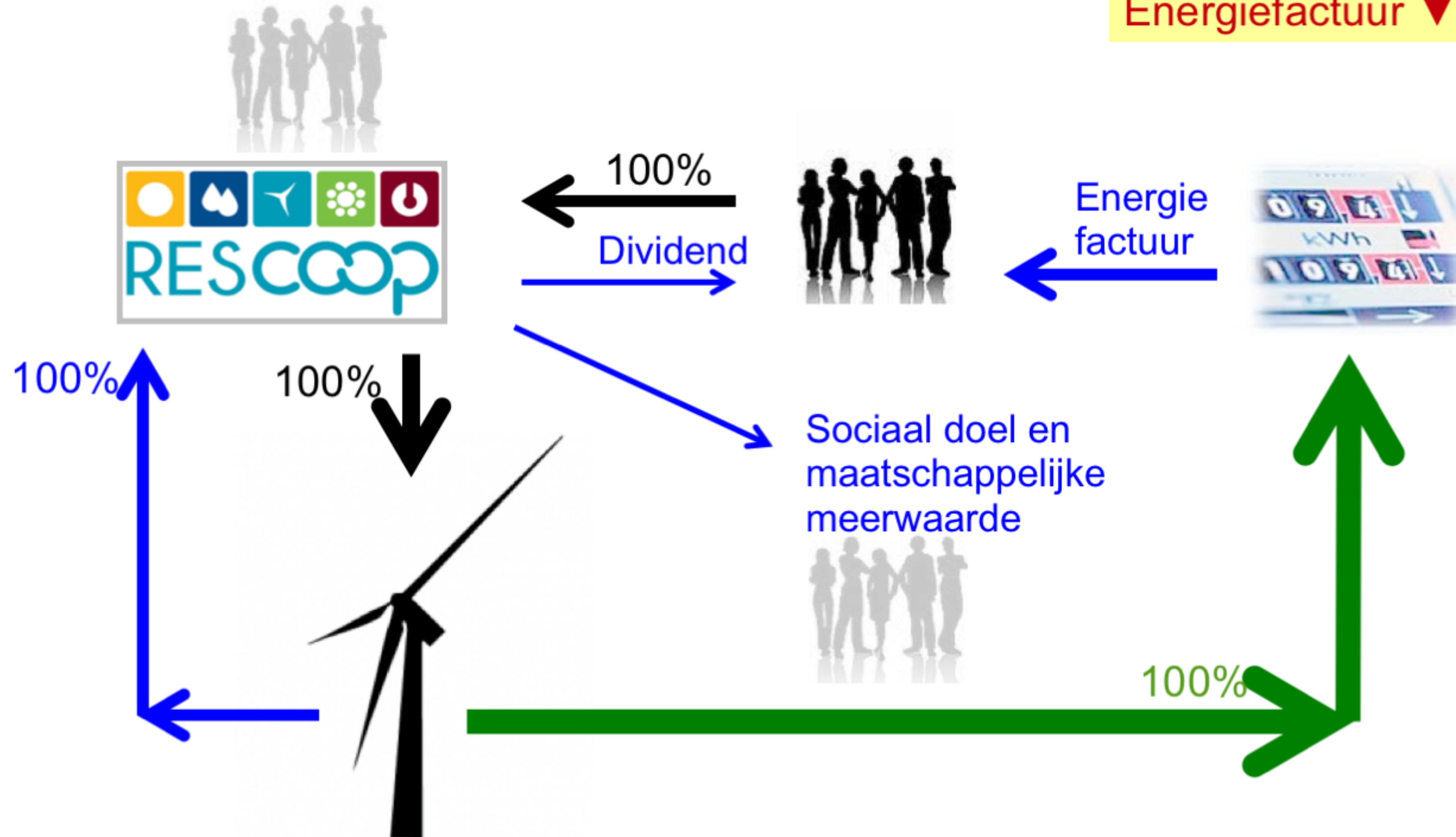
DENDERSTROOM

Rechtstreeks participatiemodel

Energie in eigen handen
Winstdeling : 100%
Energiefactuur ▼

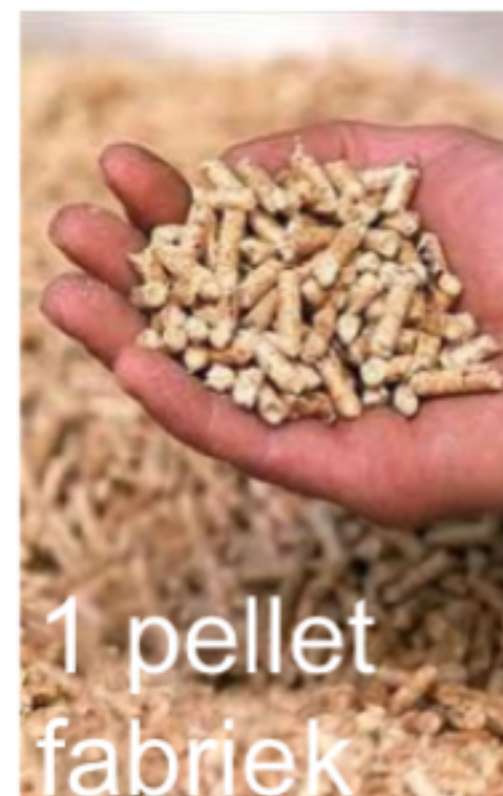
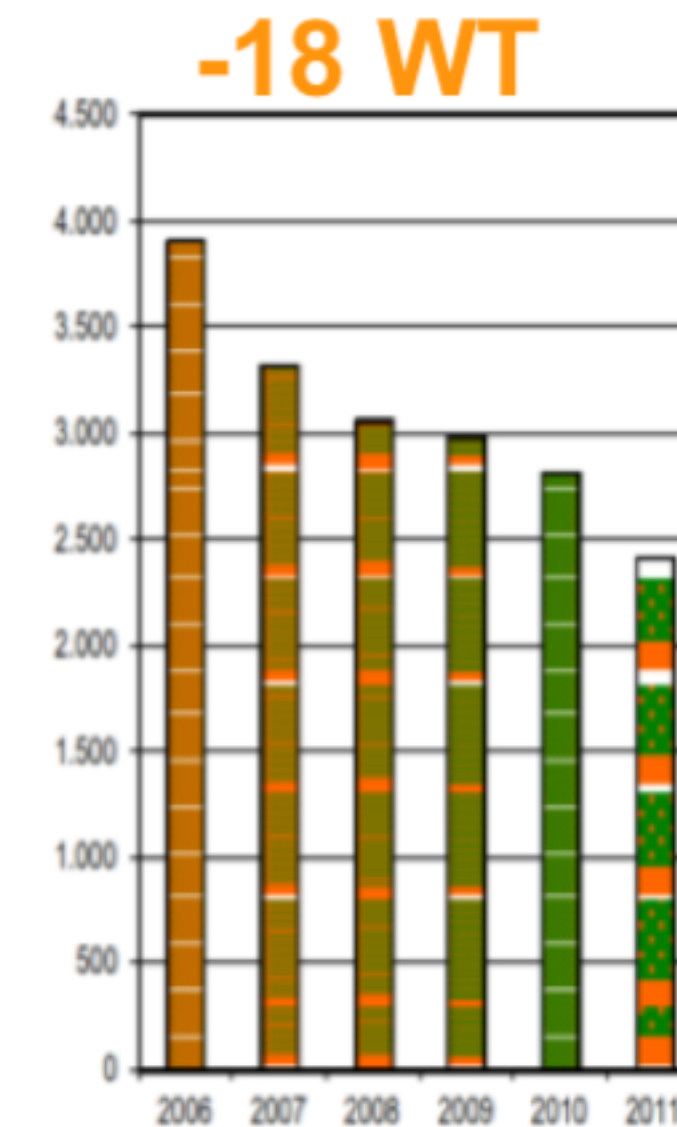

kapitaal - winst - productie

mede-eigenaar - meerwaardecreatie - zelfbeschikking

Voorbeeld : Ecopower cvba

burgercoöperatie > 50.000 huishoudens

Energielevering als dienstverlening voor de coöperanten

provincie
Oost-Vlaanderen

Ondertekening, stad van zake augustus 2017

**Burgemeesters-
convenant**
voor Klimaat & Energie

ik?
ik ben
klimaat
gezond
samen met jou!

Klimaatgezond
Oost-Vlaanderen
Een ambitieus plan
voor de toekomst

NAAR EEN KLIMAAT **GEZOND EEKLO**

EEKLO WIL 40% MINDER CO₂-UITSTOOT TEGEN 2030

De stad Eeklo engageert zich om **tegen 2030**
de CO² uitstoot te **vermindere**n met **40%**
en het grondgebied **weerbaar** te maken
tegen **klimaatverandering**

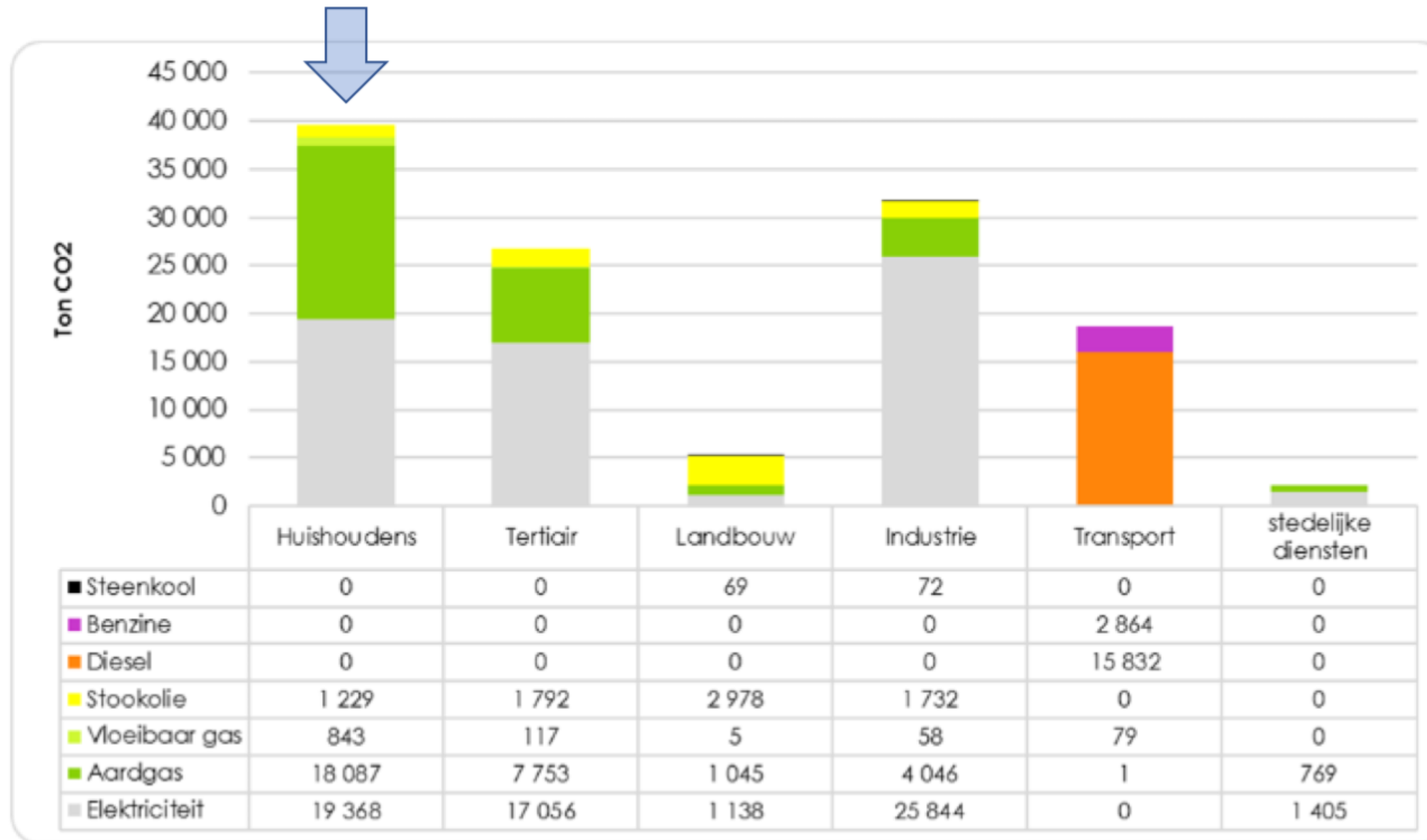

**Burgemeesters-
convenant**
voor Klimaat & Energie

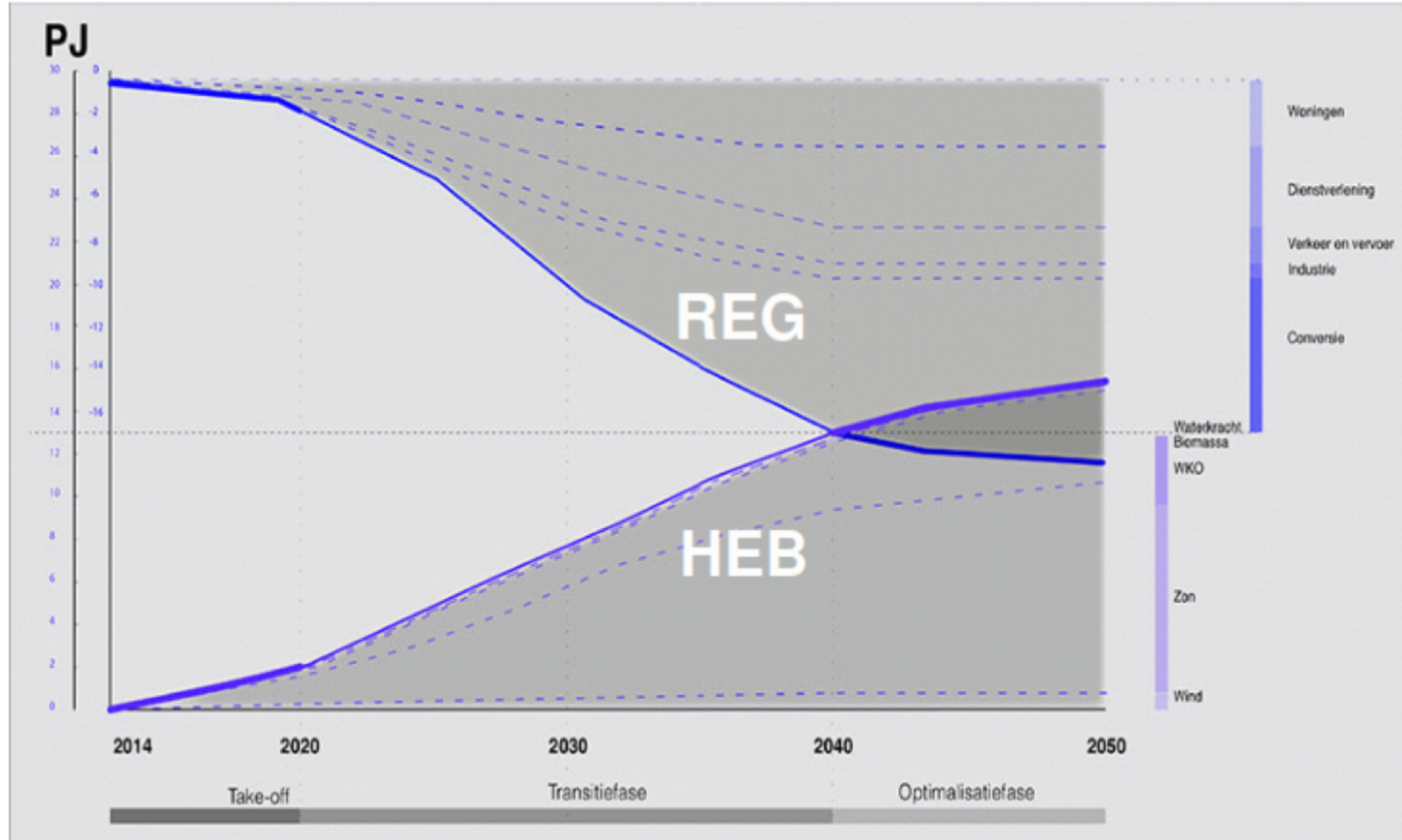
Nulmeting 2011

124.000 ton CO2 & 400 GWh

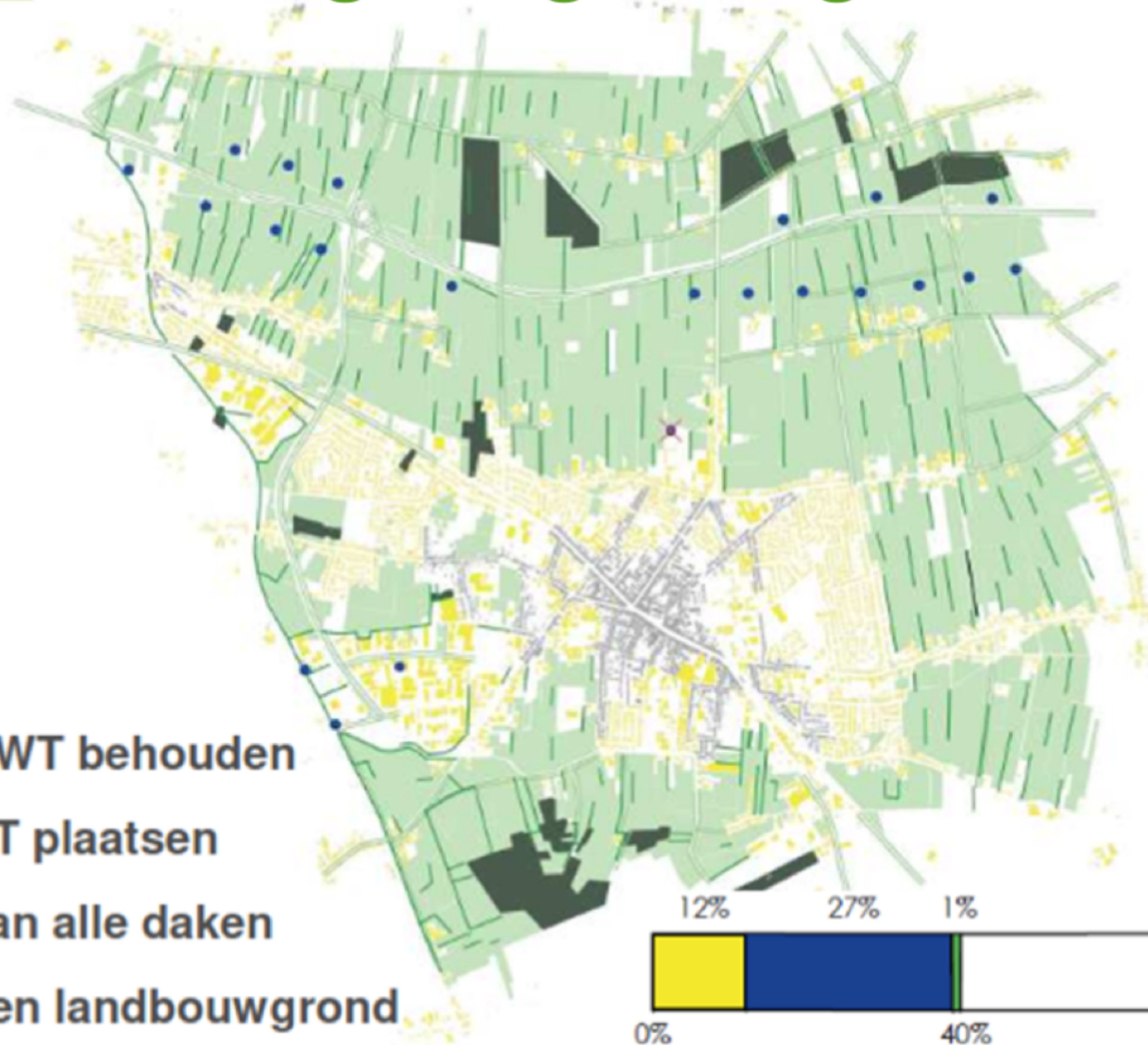

Grafiek 6: De uitstoot per brandstof per sector – Bron: Nulmeting (2011) VITO 2016+ cijfers van de stad Eeklo

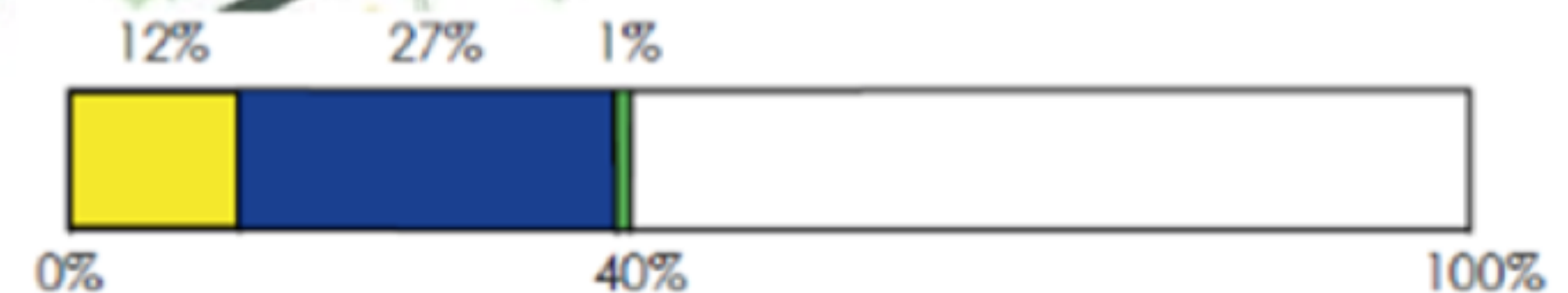
Ambitiegrafiek

Omgevingsenergie : HEB

- 8 bestaande WT behouden
- 14 nieuwe WT plaatsen
- PV op 60% van alle daken
- 1m houtkanten landbouwgrond

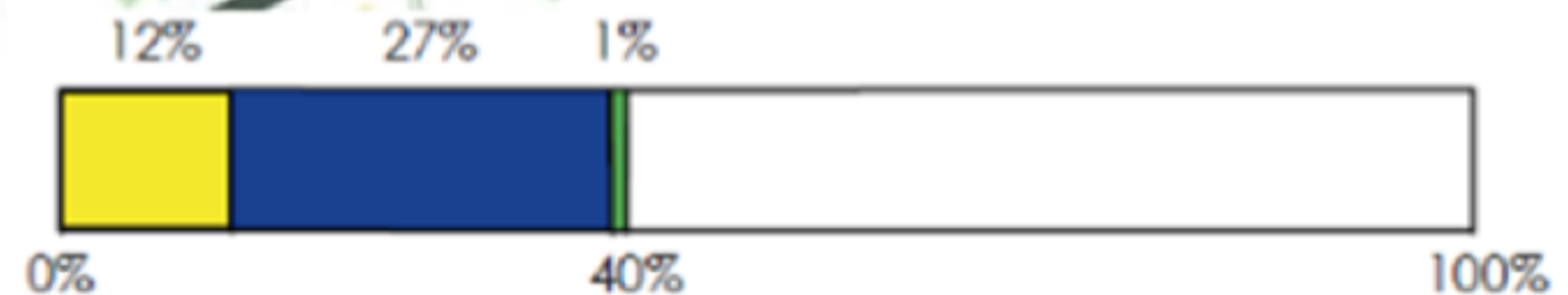

Hoeveel gaat dat kosten?

Wind : 14 WT = **42.000.000 €**

Zon : 48 MWpk zonnepanelen = **48.000.000 €**

8 bestaande WT behouden
14 nieuwe WT plaatsen
PV op 60% van alle daken
1m houtkanten landbouwgrond

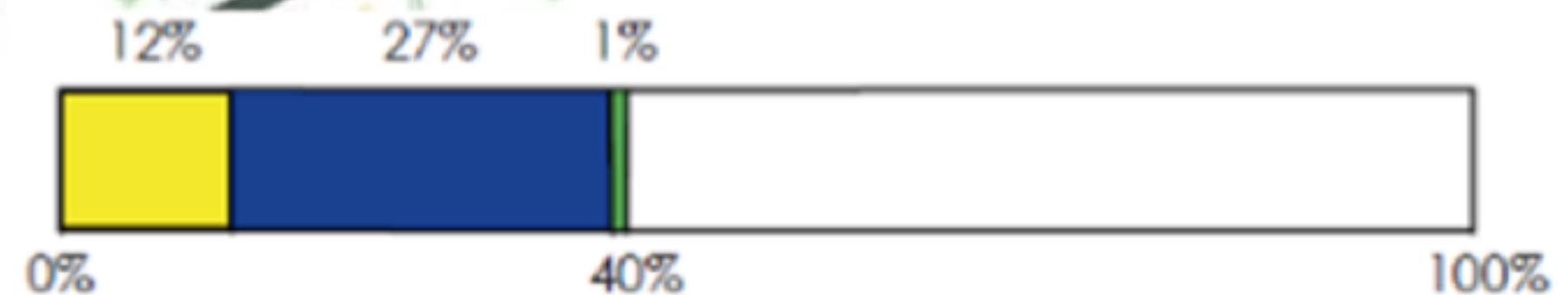
Hoeveel gaat dat kosten?

Wind : 14 WT = **42.000.000 €**

Zon : 48 MWpk zonnepanelen = **48.000.000 €**

Fossiel : 2000€/inwoner = **40.000.000 €/jaar**

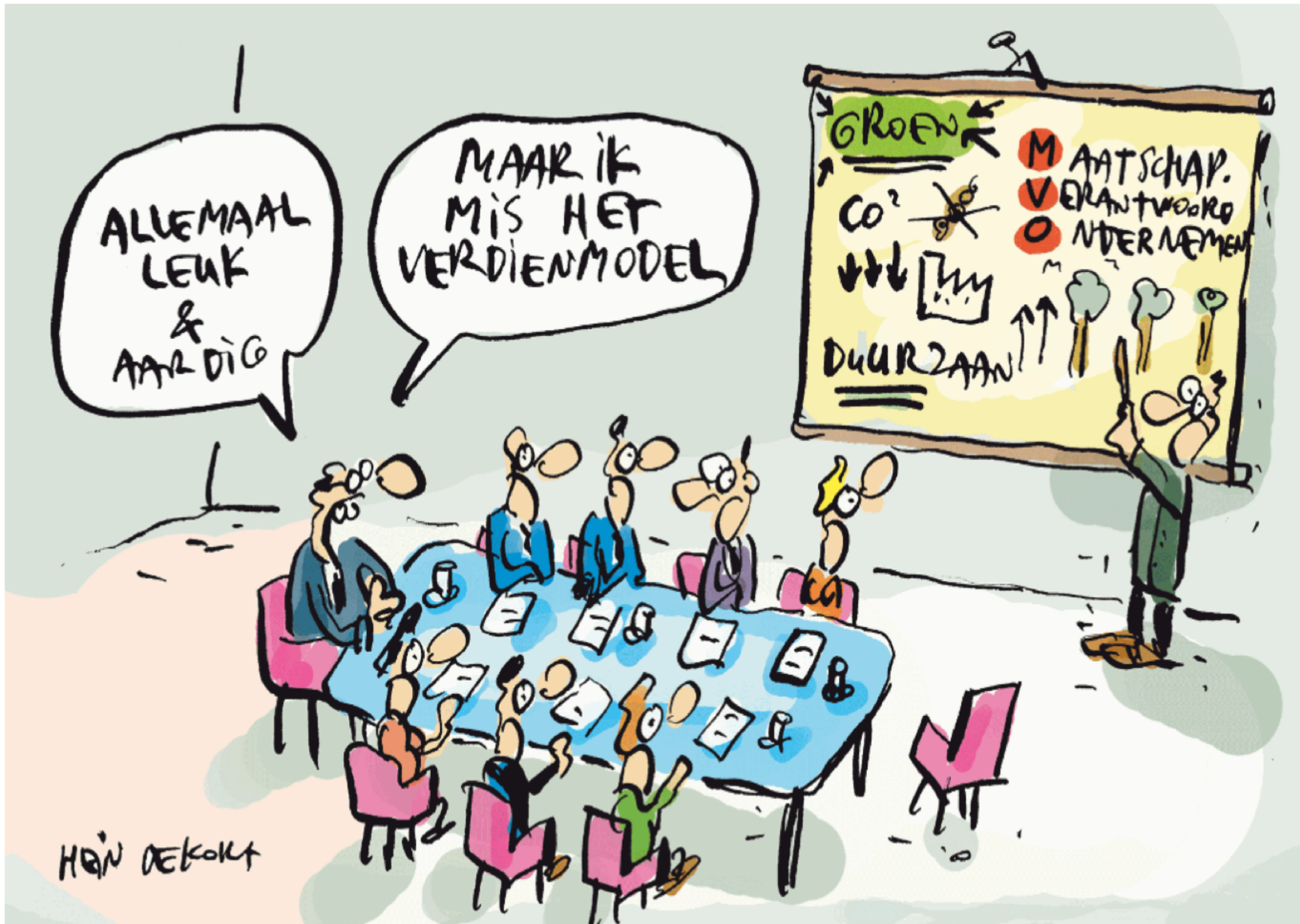
8 bestaande WT behouden
14 nieuwe WT plaatsen
PV op 60% van alle daken
1m houtkanten landbouwgrond

Potentieel van burgercoöperaties ?

- ~ 200 miljard € op Belgische spaarboekjes @ 0,15%
=> 1000 WT kosten 3 miljard € @ 8%
- ~ 1,5% marktaandeel huishoudelijke afnemers
=> factor 10 is slechts 15% van de commerciële markt

Leverancier	jan 2018	dec 2017	nov 2017	okt 2017	sep 2017	aug 2017	jul 2017	jun 2017	mei 2017	apr 2017	mrt 2017	feb 2017	
ENGIE Electrabel NV	42,12%	39,68%	39,74%	39,85%	39,96%	40,05%	39,77%	39,84%	39,90%	39,76%	39,74%	39,76%	FR
EDF Luminus NV	18,82%	18,94%	18,98%	18,99%	18,97%	18,97%	19,07%	19,09%	19,18%	19,37%	19,49%	19,52%	FR
eni gas & power NV	10,96%	12,78%	12,81%	12,82%	12,86%	12,93%	13,08%	13,12%	13,26%	13,37%	13,41%	13,39%	IT
Essent Belgium NV	7,06%	7,14%	7,14%	7,11%	7,07%	7,03%	7,08%	7,07%	7,10%	7,15%	7,11%	7,09%	DU
Lampiris NV	5,07%	5,10%	5,03%	4,98%	4,93%	4,87%	4,84%	4,79%	4,82%	4,89%	4,85%	4,84%	FR
Eneco Belgium NV	4,75%												NL
Elegant BVBA	3,62%	4,09%	4,12%	4,14%	4,16%	4,18%	4,21%	4,20%	3,85%	3,36%	3,37%	3,38%	BE
Netbeheerder	2,99%	2,96%	2,96%	2,95%	2,94%	2,92%	2,90%	2,91%	2,89%	2,92%	2,92%	2,95%	BE
Ecopower CVBA	1,50%	1,49%	1,49%	1,48%	1,48%	1,48%	1,47%	1,47%	1,46%	1,46%	1,45%	1,45%	BE
OCTA+ Energie NV	1,19%	1,17%	1,15%	1,12%	1,09%	1,08%	1,08%	1,08%	1,11%	1,14%	1,15%	1,16%	BE

Businessplan HE-projecten

.VEA onrendabele-top-model HE

.Groene Stroom Certificaten

.ROI : Wind 8% en Zon 5%

.PV < 10 kWp : GSC > **0 €/MWh** (Injectie=0%)

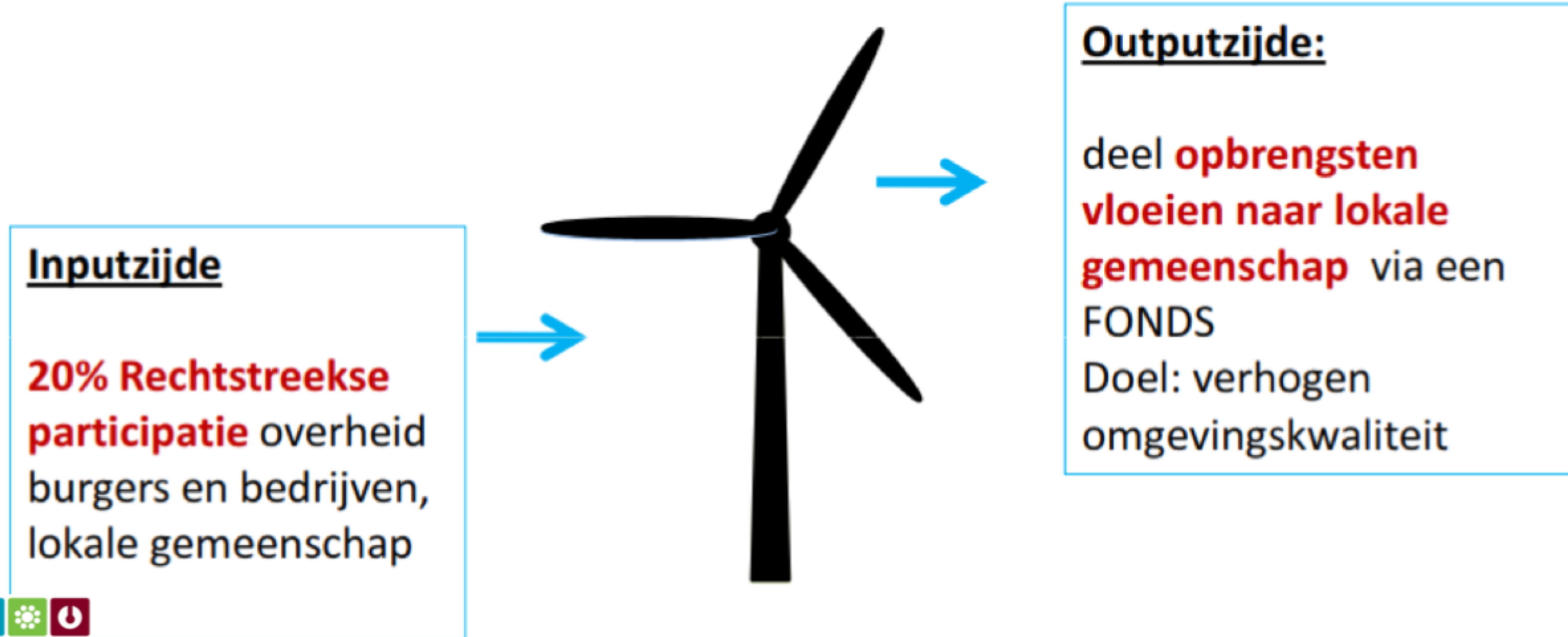
.PV > 10 kWp : GSC > **42 €/MWh** (Injectie=35%)

.WT < 4 MW: GSC > **64 €/MWh** (Injectie=100%)

▶ *financiering met 80% VV en 20% EV*

▶ *GSC gefinancierd door LS klanten: huishoudens & KMO's*

Model herverdeling lusten en lasten

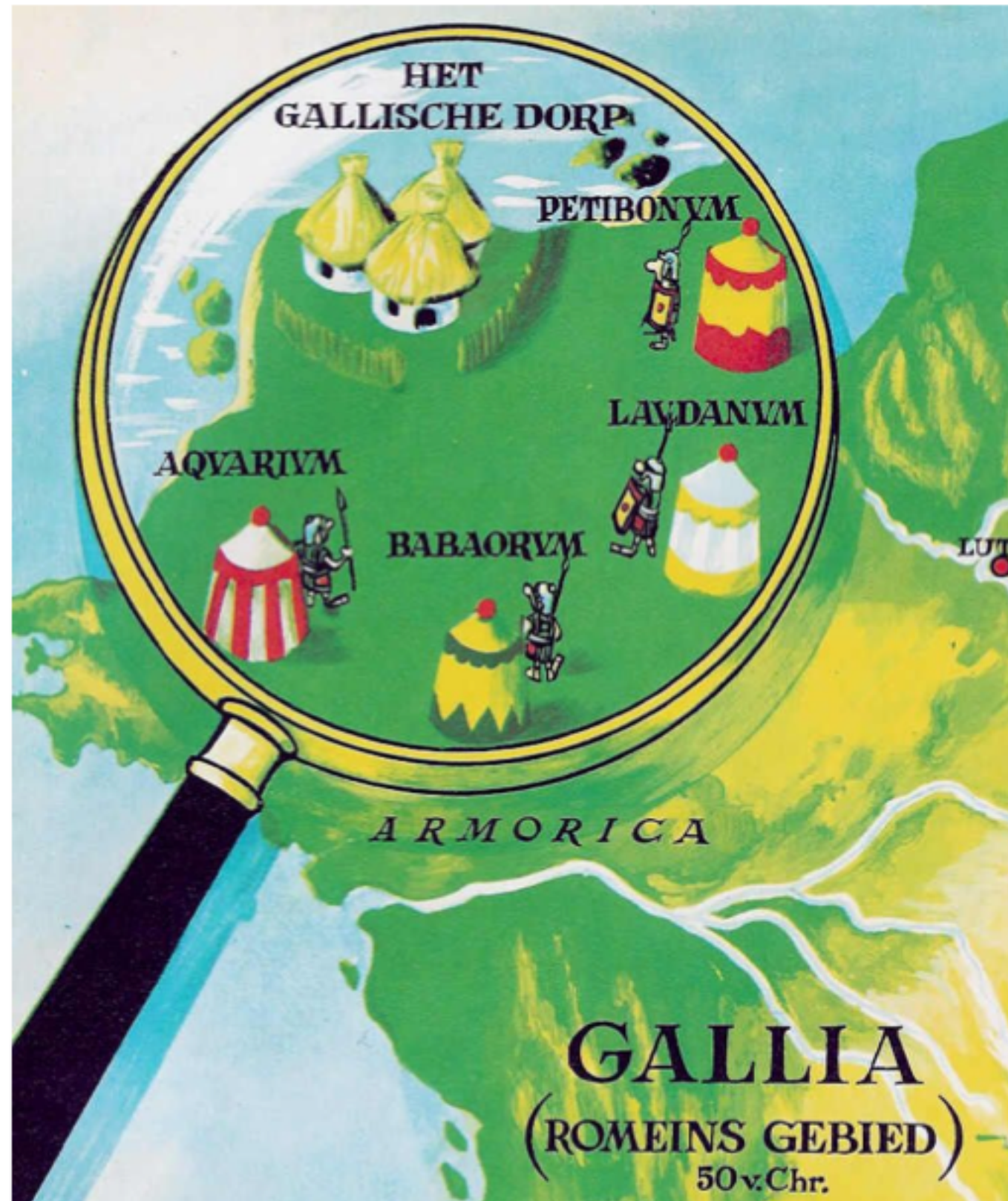

Herverdeling lusten en lasten

Commons ► Energiedemocratie

Hernieuwbare Energie Bronnen zijn **lokale natuurlijke rijkdommen** die voor de lokale gemeenschap toegankelijk moeten zijn

Lokale overheden hebben **hefbomen** in handen:

.Publieke gebouwen & gronden:

Aanbesteding met kwalitatieve **gunningscriteria**: windbestek Eeklo, zonbestek Kuurne

.Ganse grondgebied:

Visie op oogsten van lokale hernieuwbare energiebronnen in **gemeenteraadsbesluit**: GRB Eeklo, Laarne, Kontich, Leuven, Torhout, Tienen, ...

Burgercoöperaties

hernieuwbare energie in eigen handen

REScoop: Renewable Energy Sources COOPeratives

Vragen ?

Pajopower aan het woord

Patrick Swyngedouw (voorzitter)

SAMEN VOOR MINDER
PAJO

POWER
ZOVEEL ENERGIE IN UW BUURT

Agenda

- wie zijn we?
- projecten
 - straatverlichting
 - zonnepanelen
 - windmolens

Patrick Swyngedouw
voorzitter PajoPower cvba

50

PajoPower cvba so: wie???

Burgercoöperatie

- Lokaal: Pajottenland en Zennevallei
- Energieprojecten
- Sociaal oogmerk
- ICA principes

THE
7 COOPERATIVE
PRINCIPLES

RESCOOP.BE

FEDERATIE VAN VERENIGINGEN EN COÖPERATIES VAN BURGERS VOOR HERNIEUWBARE ENERGIE UIT BELGIË

SAMEN VOOR MINDER
PAJO **POWER**
ZOVEEL ENERGIE IN UW BUURT

Straatverlichting

Relighting Halle: wat?

Δ openbare verlichting

- Proefproject

Beperkte schaal: 4 invalswegen v/d stad

- Natrium → LED lampen
- Kwaliteit licht ↗, -50% elektriciteit
- Economisch rendabel
 - Financieel voordeel voor stad Halle
 - Verdienmodel voor coöp

Relighting Halle: waarom?

- Burgemeestersconvenant

- Burger mee in het bad

Klimaatdoelstelling = politiek samen met burgers

- Laagdrempelig

Realiseerbaar -op korte termijn

-in fases

Weinig of geen weerstand bij publieke opinie

- Investing & opbrengsten blijven lokaal

- Sociaal weefsel versterken

Relighting Halle: hoe?

- Lokaal

Betrokkenheid ↗

- Burger mee in het bad

Mee investeren: “*adopteer je straatlamp*”

Mee genieten van het voordeel

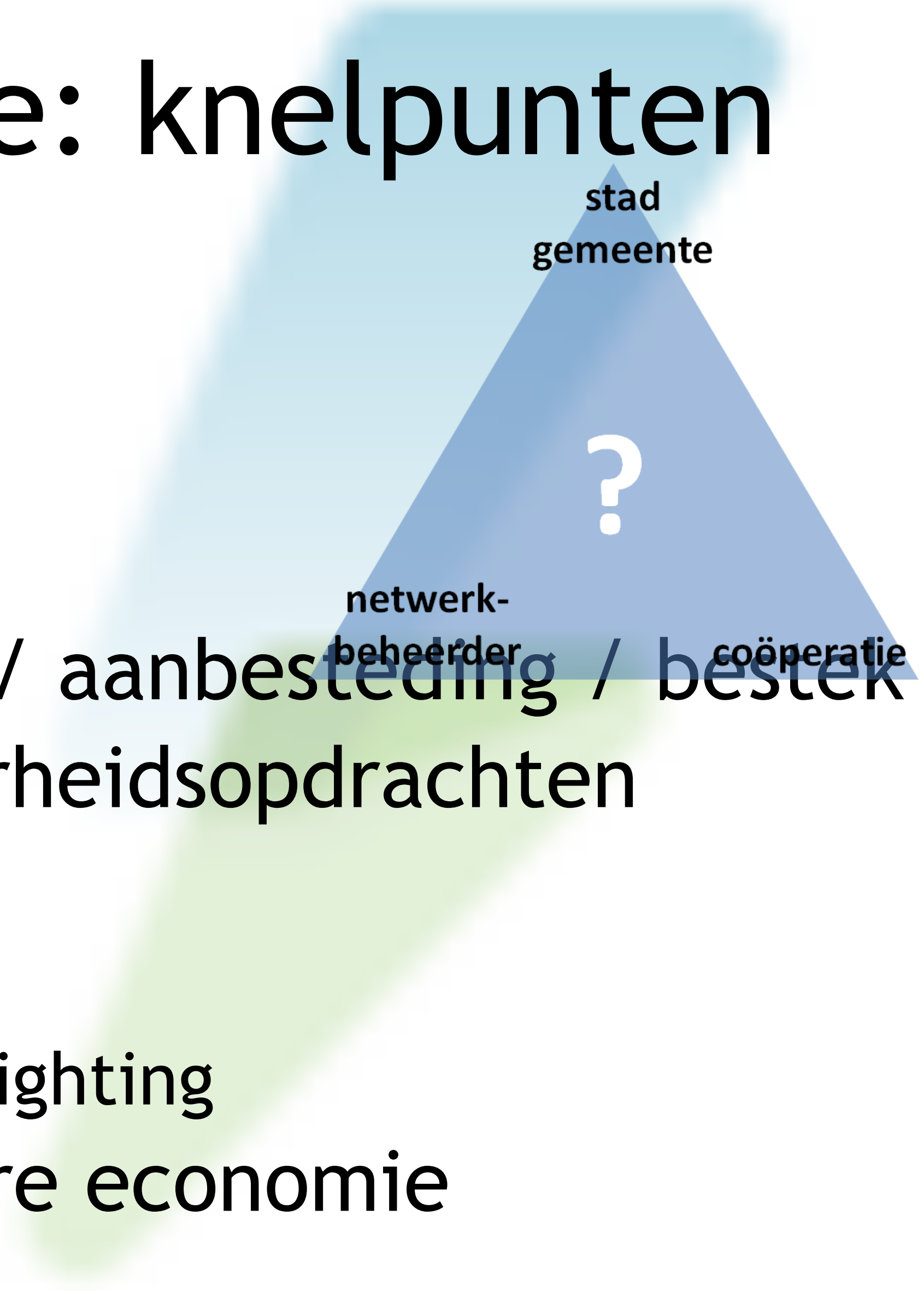
Adopteer je straatlamp

campagnebeeld

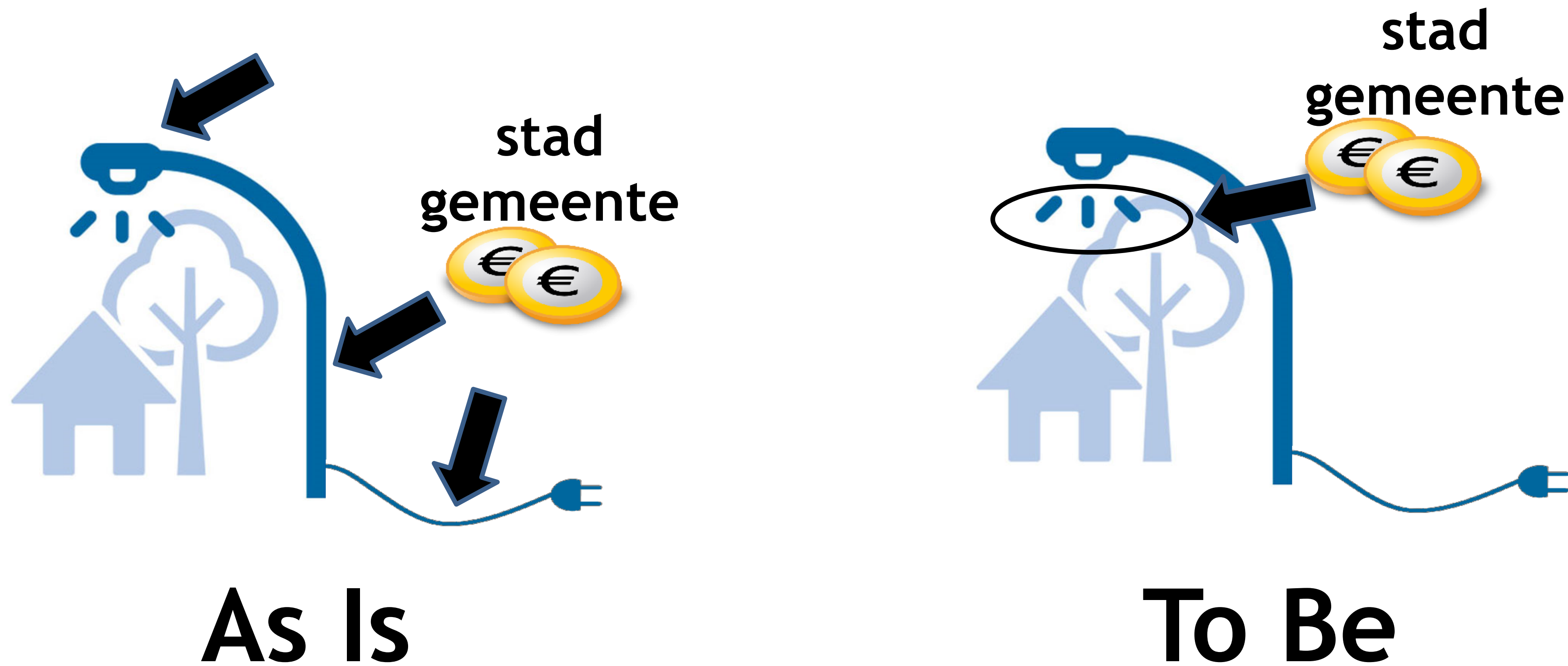
Relighting Halle: knelpunten

- Juridisch vacuüm
 - Eigenaarschap armaturen
 - Coöperatie = 3^{de} partij
 - Taakverdeling
- Geen voorbeeld offerte / aanbesteding / bestek
- Lokaal ↔ wet op overheidsopdrachten
- Licht dimmen / doven
 - inspraak burgers
 - burger benefit bij zuinige lighting
- Extra dimensie: Circulaire economie

Relighting in de toekomst: LaaS

Light as a Service (LaaSS)

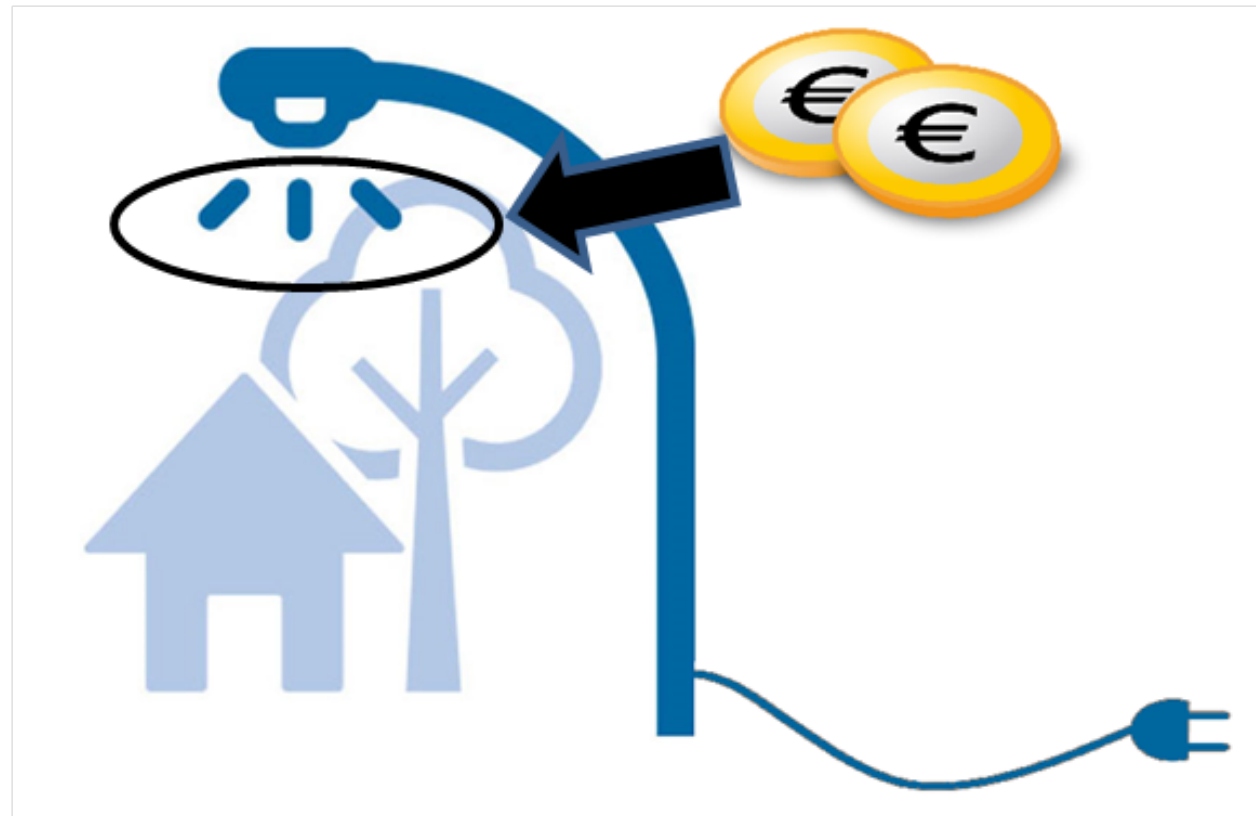

LaaS service model

- Stad / gemeente
- Service consumer
- Koopt licht
- Service provider
- Verkoopt licht

LaaS: voordelen

- Stad / gemeente is ontzorgd
- Business model stimuleert:
 - Energie efficiënte armaturen
→ meten is weten
 - Circulaire economie
Duurzame armaturen
= modulair
Defecte onderdelen herstellen
vervangen
= lokaal!

LaaS: uitdagingen

- Hoe burger betrekken?
 - Financiële participatie
 - Inspraak (# lumen, wanneer licht, dimmen, ...)

stroom
burgercoöperatie
inspraak
stroomleverancier
LED
lumen netwerk
Watt
LaaS participatie
armatuur
netwerkbeheerder
elektriciteit
burger

LaaS & burgerparticipatie: aanpak

DEPARTEMENT
ECONOMIE
WETENSCHAP &
INNOVATIE

Vlaamse
overheid

- Programma Innovatieve Overheidsopdrachten (PIO)
- Project: “Gedragen duurzaam straatlicht”
- Indiener: Stad Halle

PIO “Gedragen duurzaam straatlicht”

Doel:

Dienstencontract uitwerken voor de aankoop van straatlicht volgens de principes van circulaire economie.

Daarbij wordt gebruik gemaakt van lokaal geproduceerde energie, gedragen en mee gefinancierd via participatie.

PIO “Gedragen duurzaam straatlicht”

Trekker:

Stad Halle

Stakeholders:

Agentschap Vlaanderen

Vlaams minister van Energie: Bart Tommervan

Vlaams EnergieBedrijf NV (VEB)

Participatiemaatschappij Vlaanderen NV (PMV)

Renewable Energy Sources cooperatives
(REScoop Vlaanderen & REScoop EU)

Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten vzw (VVSG)

i-Cleantech Vlaanderen

PIO “Gedragen duurzaam straatlicht”

Timing project:

2018 - 2019

Ambitie:

Dit dienstencontract uitrollen in de Vlaamse steden en gemeenten, teneinde bij te dragen tot het behalen van de klimaatambities 2030 - 2050.

Relighting: Conclusie

- Relighting
 - Ecologisch zinvol
 - Economisch zinvol
 - Huidig model openbare verlichting = dood
- Toekomst = Gedragen duurzaam straatlicht
 - LaaS met burgerparticipatie:
CILaaS: Citizens Invest in Light as a Service
 - In 2020 klaar om uit te rollen

2020: CILaaS

Zonnepanelen

Photo_Voltatische
zonnepanelen

Raamovereenkomst
voor de scholen van
Katholiek Onderwijs Vlaanderen

KLIMAAT SCHOLEN 2050

windmolens

Wind: as is

- Geschikte locaties via “recht van opstal” onder contract met privé non disclosure clause
- Lokale weerstand: NIMBY lusten: geprivatiseerd lasten: gecollectiveerd

CONFIDENTIAL

Wind: to be

- Burgers betrekken
vb. gemeenteraadsbesluit Laarne

BESLUIT :

met algemene stemmen

Artikel 1 : om akkoord te gaan om voor nieuwe energieprojecten (o.a. zon en wind) op ons grondgebied te voorzien in een **rechtstreekse participatie tot 50% (van burgers en lokale overheid) via coöperaties**, welke de ICA-principes respecteren. Dit om lokale natuurlijke rijkdom voor iedereen toegankelijk te maken, en draagvlak bij de bevolking te creëren.

Artikel 2 : om akkoord te gaan dat er bij nieuwe projecten op publieke en semipublieke

SAMEN VOOR MINDER
PAJO

POWER
ZOVEEL ENERGIE IN UW BUURT

Patrick Swyngedouw
voorzitter PajoPower cvba
so

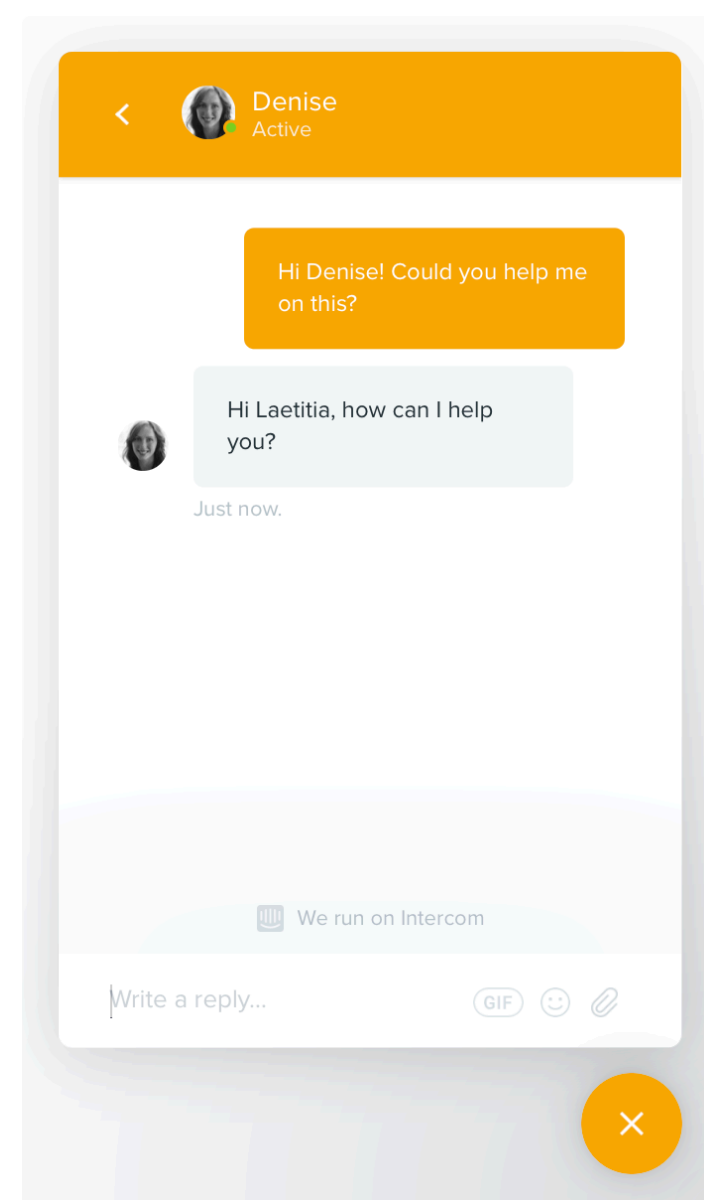
www.pajopower.be
info@pajopower.be

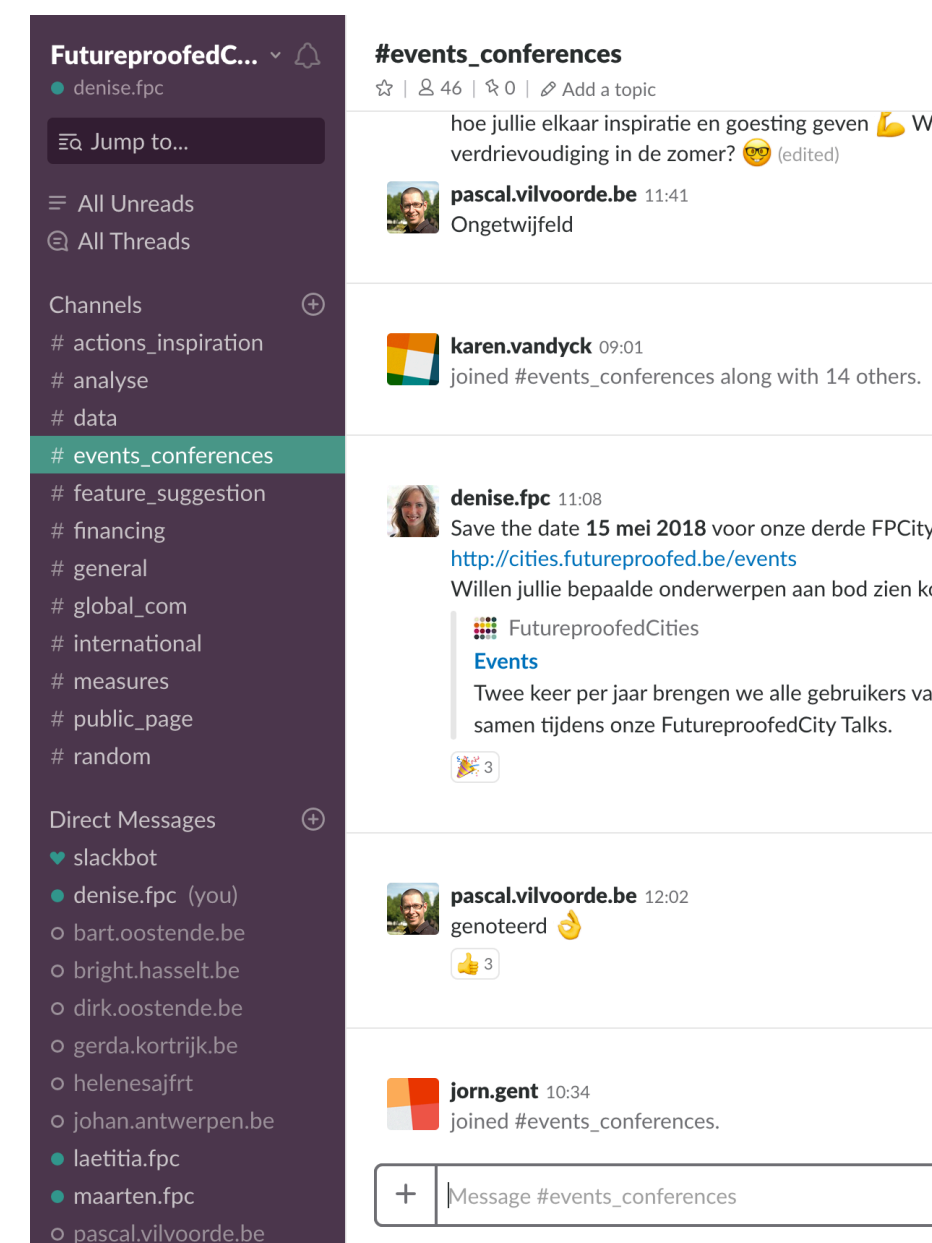
Vragen?

Vragen of opmerkingen achteraf?

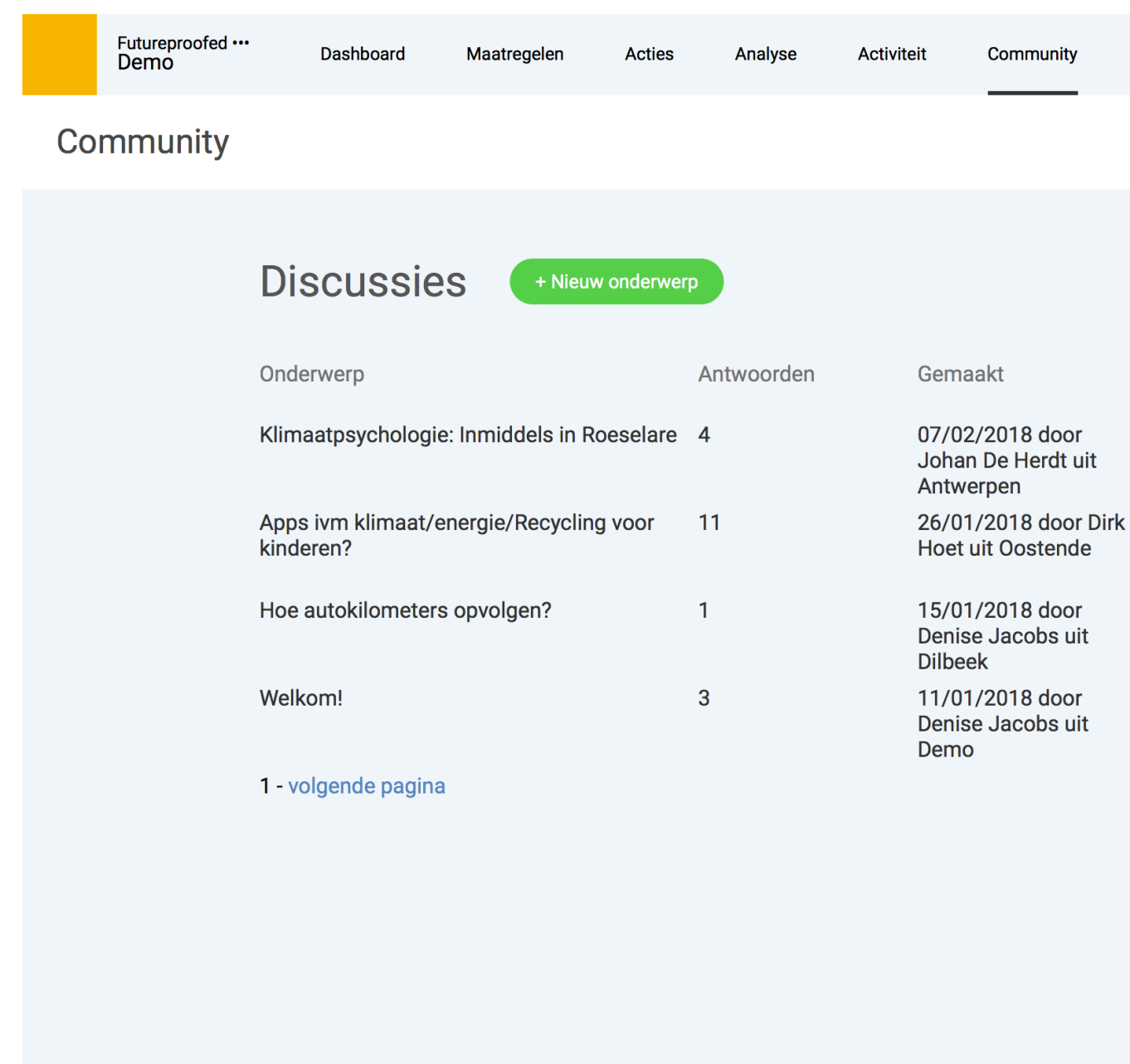
Stel ze via de tool ↪ of onze website

**Intercom chat
(FP <> gemeente)**

**Slack chat
(gemeente <> gemeente)**

**Community discussies
(gemeente <> gemeente)**

**Community acties en
maatregelen delen
(gemeente <> gemeente)**

<https://futureproofedcities.slack.com>

Bedankt!

Futureproofed**Cities**

Volg onze webinars op cities.futureproofed.be/webinars